

I Yksilö, yhteiskunta ja tieto

1 Tiedolla saa valtaa

s. 15

1. Mitä tarkoitetaan argumentoinnilla?

RATKAISU:

Argumentointi on puhujan tapa perustella väitteensä vakuuttaakseen kuulijan asiastaan.

2. Minkälaisia argumentaation tapoja on olemassa?

RATKAISU:

- Argumentin eli väitteen tueksi on esitettävä asiatietoja, faktoja ja osoitettava loogisesti asioiden välisiä yhteyksiä, syyja seuraussuhteita.
- Argumentoinnissa on tärkeä välttää epäolennaisuuksiin tarttumista, vastustajan henkilökohtaisiin ominaisuuksiin puuttumista, perusteettomia yleistyksiä ja yksinkertaistuksia.

3. ”Vale, emävale, tilasto.” Mitä tällä sanonnalla tarkoitetaan?

RATKAISU:

- Tilasto pitää sisällään monenlaisia valintoja tietojen kokoamisesta aina niiden esittämiseen asti.
- Tilastot yksinkertaistuksia, joihin sisältyy epävarmuutta ja epätarkkuutta.
- Tilastojen välittämään kuvaan todellisuudesta vaikuttavat, miten tilastoja rajataan esimerkiksi ajallisesti, minkälaisia asteikkoja käytetään graafisissa esityksissä ja minkälaisia kuvaajia käytetään.
- Otostekniikalla muodostetuissa tilastoissa on myös virhemarginaali, joka riippuu otoksen suuruudesta mitattavaan populaatioon nähden.

4. Miksi tieto on valtaa?

RATKAISU:

Yhteiskuntaa hallitaan tiedolla, koska päätöksiä perustellaan usein tutkitulla tiedolla. Tiedolla hallitaan muita.

Tiedolla saavutetaan käytännöllistä etua, koska muun muassa teknologinen tieto ja keksinnöt auttavat kehittämään yhteiskuntaa ja talouselämää.

Jos päätöksiä perustellaan tiedolla, on tärkeää arvioida esitetyn tiedon luotettavuutta ja paikkaansapitävyyttä muun muassa tästä syystä ”oikeasta tiedosta” kamppaillaan.

5. Ota selvää, mistä saat tietoa seuraavista asioista:

- a) Mitkä puolueet ovat hallituksessa?**
- b) Miten ne suhtautuvat ydinvoiman lisärakentamiseen?**
- c) Ketkä ovat kotipaikkakuntasi kunnan-/ kaupungin- hallituksen jäsenet ja mitä puolueita he edustavat?**
- d) Kuinka paljon Suomessa viime vuonna oli työttömiä työnhakijoita?**
- e) Paljonko Suomeen tuli viime vuonna turvapaikanhakijoita?**
- f) Mikä on Suomen virallinen kanta maamiinat kieltävään kansainväliseen sopimukseen?**

RATKAISU:

- a) Valtionhallinnon kotisivut
- b) Puolueiden kotisivut (ohjelmat ja kannanotot energiapolitiikkaan)
- c) Kotikunnan kotisivut
- d) Tilastokeskuksen ja työ- ja elinkeinoministeriön kotisivut (työllisyystilastot)
- e) Sisäasiainministeriön kotisivut (sisäministeriö koordinoi maahanmuuttoa ja turvapaikka-asioiden hoitoa)
- f) Puolustusministeriön kotisivut

